Aon Risk Solutions
Cyber Solutions Group

Cyberrisicomanagement

Investeren in veiligheid en continuïteit

Risk. Reinsurance. Human Resources.

AON
Empower Results®

Cyber Solutions Group

Aon helpt bij het inventariseren van uw cyberrisico's en geeft inzicht in de financiële impact van deze risico's. Ook adviseren wij u over effectieve beheersmaatregelen. Voor risico's die u niet zelf wilt óf kunt dragen, helpen wij u ook bij het vinden van een passende verzekering. Onze Cyber Solutions Group is gespecialiseerd in cyberrisicomanagement en adviseert al ruim tien jaar op het gebied van cyberrisico's.

Aon adviseert al meer dan tien jaar op het gebied van cyberrisico's

Automatisering, digitalisering en daaraan gerelateerde trends zoals sociale media, mobiele communicatie en cloud computing zijn voor steeds meer bedrijven van groot belang. Geldt dat ook voor uw onderneming? Weet u dan ook hoe groot de risico's zijn die daarmee gepaard gaan? Weet u wat de schade kan zijn als bepaalde systemen niet functioneren of belangrijke data verloren gaan door bijvoorbeeld een computerstoring, systeemuitval of een digitale inbraak?

Toename incidenten

In Nederland bedraagt de schade door cybercriminaliteit bijna negen miljard euro per jaar (Bron: McAfee Cybercrime Report 2014). Wereldwijd is er een toename van het aantal incidenten met digitale netwerken en ICT-systemen. Dergelijke incidenten hebben de potentie om zeer schadelijk te zijn voor organisaties en kunnen het voortbestaan van ondernemingen bedreigen. Traditionele verzekeringen bieden geen of onvoldoende dekking, maar inmiddels zijn er speciale 'cyberverzekeringen' waarmee u risico's als systeemuitval en de kosten in geval van aansprakelijkheid of dataverlies kunt verzekeren.

Analyse

Voor u naar verzekeringsoplossingen zoekt, is het belangrijk om te analyseren welke cyberrisico's uw organisatie loopt en wat u kunt doen om deze risico's beheersbaar te maken. Een verzekering is namelijk geen alternatief voor goed risicomanagement. Bij Aon inventariseren wij altijd eerst de risico's en de financiële impact daarvan. Ook adviseren wij u over effectieve beheersmaatregelen. Daarnaast begeleiden wij u bij het vinden van een passende verzekering.

Cyberrisicomanagement

In deze brochure leest u wat Aon op het gebied van cyberrisico's voor u kan doen. Heeft u vragen? Neem dan contact op met onze Aon Cyber Solutions Group. Wij helpen u graag. Onze risk consultants zijn gespecialiseerd in cyberrisicomanagement en adviseren al meer dan tien jaar over cyberrisico's en de continuiteitsvraagstukken die daarmee samenhangen.

Informatiesystemen zijn kwetsbaar

Oorzaken
- Incidenten
- Bewuste poging
- Kwade opzet
- Medewerker
- Derde partij

Kenmerken
- Hack of datalek
- Virus, Malware etc.
- Cyber afpersing
- Identiteitsfraude
- Ongeautoriseerde toegang
- Systeemverstoringen
- Informatievernietiging
- Diefstal
- Smaad & laster
- Privacy schending
- Verlies en misbruik van IP

Gevolgen
- Melding datalek
- Systeemverstoringen
- Onderzoek
- Schade digitale gegevens
- Afpersing
- Wettelijke aansprakelijkheid jegens klanten, leveranciers
- Behoefte juridisch advies, PR & Communicatie
- Bedrijfsstilstand
- Incident-response, crisis management

Resultaten
- Reconstructie- en notificatiekosten
- Kosten juridische bijstand, claims, crisis management
- Boetes
- Toename Compliance kosten
- Vervangingskosten
- Daling (klant) vertrouwen
- Impact beurskoers
- Merk- en reputatieschade

De laatste jaren wordt steeds duidelijker dat de ICT-systemen en informatievoorzieningen van bedrijven en organisaties kwetsbaar zijn. En hoe goed men de beveiliging ook regelt, geen bedrijf is immuun voor de risico's die horen bij het gebruik van computersystemen en computernetwerken. De dreiging kan van buiten komen, maar ook van binnenuit. U kunt te maken krijgen met een storing van een systeem, met inbraak of met operationele bedrijfsschade.

Wat zijn cyberrisico's?

De risico's die te maken hebben met de automatisering en digitalisering van bedrijven en organisaties noemen wij cyberrisico's. Het begrip 'cyber' geeft aan dat het gaat om het gebruik van computernetwerken en computersystemen. Cyberrisico's kunnen daarom worden omschreven als de negatieve gevolgen van het gebruik van computernetwerken en computersystemen. Deze gevolgen vertalen zich voor organisaties in een bedrijfsonderbreking of verlies van de vertrouwelijkheid, betrouwbaarheid of beschikbaarheid van informatie. Dit kan leiden tot financiële schade voor de eigen organisatie en tot aansprakelijkheidsclaims van derden.

Schade

Het kan gaan om schade door operationele systeemstoringen, maar ook om verlies van data, aansprakelijkheid en cybercrime door hacking, systeeminbraak, gegevensdiefstal en DDoS-aanvallen. Gevolgen daarvan voor de onderneming kunnen zijn: extra kosten voor reconstructie en notificatie, bedrijfsstilstand, aansprakelijkheid en boete's, en reputatieschade.

Specialist

Cyberrisicomanagement is de discipline die zich bezighoudt met het beheersen van cyberrisico's. Organisaties waar risicomanagement een volwaardige discipline is, hebben cyberrisico's vaak al opgenomen in hun risicomanagement. Daarbij gaat het om het identificeren en kwantificeren van risico's en het vaststellen van passende beheersmaatregelen. Aon is specialist op dit gebied en zorgt dat u de cyberrisico's die een bedreiging vormen, beheersbaar maakt. Wij bieden inzicht in de mogelijke gevolgen van externe bedreigingen, interne kwetsbaarheden en bestaande beheersmaatregelen. Daarnaast adviseren wij over goede verzekeringsoplossingen.

Voorbeeld. Digitale transformatie

Een onderneming in de retail bereidt zich voor op de toekomst.

Een onderneming in de retail is sterk in beweging en ontwikkelt zich snel. Er vindt een ingrijpende digitale transformatie plaats. De online dienstverlening is voor deze organisatie steeds belangrijker en zorgt voor flinke groei. Bovendien beheert de organisatie een steeds grotere hoeveelheid persoonsgegevens.

Veranderingen

De ontwikkelingen bij het bedrijf zijn onderdeel van veranderingen die binnen de hele sector plaatsvinden. Dit stelt nieuwe eisen aan de manier waarop het risicomanagement is ingericht en functioneert. De digitale transformatie is voor het bedrijf de aanleiding om contact op te nemen met de risicomanagementadviseurs van Aon. De directie wil weten welke risico's er zijn om zo beter te kunnen sturen op het beperken van deze risico's.

Advies in vier stappen

Aon start een adviestraject waarbij de cyberrisico's van het bedrijf worden geïnventariseerd. Daarbij worden de volgende stappen gezet.

Stap 1. Aon stelt eerst samen met de opdrachtgever vast wat er mis kan gaan. Zo wordt duidelijk welke bedrijfsactiviteiten en bedrijfsmiddelen kwetsbaar zijn, en welke cyberrisico's daaraan ten grondslag liggen.

Stap 2. Daarna volgt een kwantitatieve onderbouwing van de financiële gevolgen van deze risico's. Dit maakt het mogelijk de risico's en potentiële schadescenario's een bepaalde prioriteit toe te kennen. En met de onderbouwing kan ook worden gekeken naar de risicobereidheid en het financiële draagvermogen van een organisatie.

Stap 3. Deze risicoanalyse vormt de basis voor de beoordeling van de huidige beheersmaatregelen en volwassenheid van de risicomanagement-organisatie. Dit is een analyse die laat zien waar een organisatie staat ten opzichte van de vereiste of gewenste bescherming.

Stap 4. Op basis van de voorgaande stappen ontstaat een duidelijk beeld van de verzekerbaarheid van de geïdentificeerde cyberrisico's binnen huidige en mogelijk toekomstige verzekeringen.

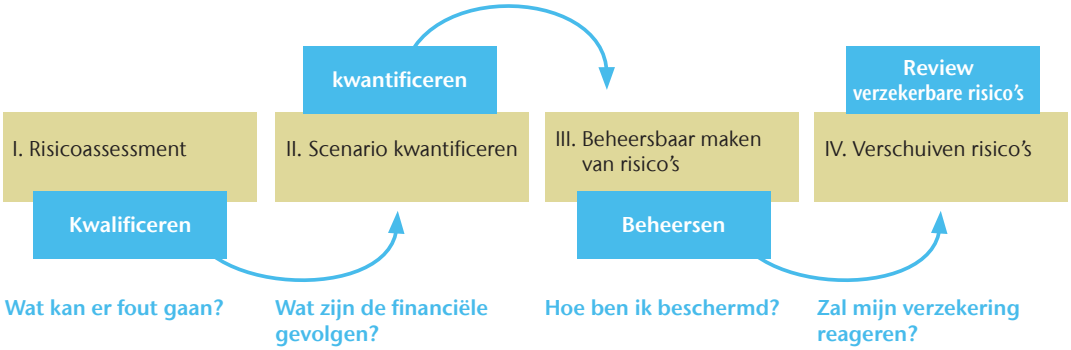

Hoe veilig zijn uw systemen en data?

Weet u welke informatiesystemen en data cruciaal zijn voor uw bedrijfsvoering? Heeft u inzicht in de financiële gevolgen als data, systemen of apparatuur voor korte of langere tijd niet beschikbaar zijn? Weet u wat de gevolgen zijn als vertrouwelijke informatie in verkeerde handen terecht komt? Met andere woorden: weet u wat de gevolgen kunnen zijn als de betrouwbaarheid, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van uw data of die van uw relaties onvoldoende gewaarborgd is in uw organisatie?

Incidenten

De laatste jaren neemt het aantal incidenten rond niet of slecht beveiligde informatie sterk toe. Dat heeft niet alleen te maken met de sterke toename van het gebruik van informatietechnologie en communicatietechnologie (ICT). Het komt ook door een nieuw type criminaliteit dat zich richt op zwakke plekken in technologie. De komende jaren zal het gebruik en de afhankelijkheid van ICT alleen maar toenemen. De uitdaging is om bij dit toenemende gebruik de voordelen en de nadelen met elkaar in balans te brengen.

Waarop moet u letten?

Aon heeft ruime ervaring met de advisering over cyberrisico's. Wij weten wanneer organisaties rekening moeten houden met deze risico's. In de onderstaande gevallen moeten bedrijven en organisaties extra alert zijn.

- Als persoonlijke gegevens worden verzameld, bewaard, verwerkt of opgeslagen.
- Als de organisatie sterk afhankelijk is van elektronische processen of computernetwerken.
- Als de organisatie voor de bedrijfsvoering intensief samenwerkt met leveranciers, service providers en andere derden.
- Als de organisatie te maken heeft met wettelijke bepalingen op het gebied van data, privacy of systeembeveiliging.
- Als er zorg bestaat over de materiële schade die kan voortvloeien uit cybercriminaliteit, bedrijfsspionage en systeemuitval.
- Als medewerkers onvoldoende zijn opgeleid of onvoldoende zijn voorbereid op incidenten die te maken hebben met cyberrisico's.
- Als uw organisatie heeft vastgesteld dat het de eventuele risico's niet zelf wil dragen of niet zelf kan dragen.

Aon Cyberrisico Diagnosetool

Zo brengt u de cyberrisico's in uw organisatie in kaart.

Wilt u inzicht in de cyberrisico's binnen uw organisatie en wilt u weten wat de mogelijke gevolgen zijn van cyberaanvallen? Wilt u tegelijkertijd uw organisatie bewust maken van cyberrisico's? Gebruik dan de Aon Cyberrisico Diagnosetool. Daarmee brengt u moeiteloos de cyberrisico's in uw organisatie in kaart.

Het instrument is zeer eenvoudig in het gebruik. Op basis van meerkeuzevragen inventariseert u het technologiegebruik van medewerkers, de huidige controlestructuur en het standpunt van de directie over cyberrisico's.

Aan de slag

U kunt direct aan de slag met Aon Cyberrisico Diagnosetool. Ga naar www.aoncyberdiagnostic.com/nl/ en vul de vragenlijst in. Na het invullen krijgt u direct uw rapportage.

Direct duidelijkheid

Na het invullen van de vragen ontvangt u direct een rapport dat handvatten biedt voor het management van cyberrisico's. U kunt met het rapport intern duidelijk maken wat de risico's in uw organisatie zijn en wat de consequenties van die risico's zijn. Daarmee kunt u het onderwerp intern hoger op de agenda krijgen.

Voordelen

- De Aon Cyberrisico Diagnosetool is gratis.
- Invullen van de meerkeuzevragen duurt slechts tien minuten.
- U ontvangt direct een rapportage.
- Het cyberrisicoprofiel van uw organisatie wordt visueel zichtbaar gemaakt.
- Cyberrisicoprofielen zijn per risicogebied uitgesplitst.
- U krijgt praktische tips voor het cyberrisicomanagement in uw organisatie.

EU Privacy Verordening

De Aon Cyberrisico Diagnosetool speelt ook in op nieuwe Europese wetgeving rond cyberrisico's. Een voorbeeld is de EU Privacy Verordening. Deze treedt naar verwachting in 2015 in werking, met een implementatieperiode van 24 maanden. Dat kan voor u gevolgen hebben. Er worden dan strengere eisen gesteld op het gebied van informatiebeveiliging en dataprivacy. Zo wordt onder andere een meldingsplicht voor datalekken ingevoerd. Ook stelt de EU hoge sancties wanneer organisaties nalatig zijn op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens.

Zo vergroot u de veerkracht van uw organisatie

Aon zorgt dat uw organisatie greep krijgt op de cyberrisico's die het loopt. Wij inventariseren de mogelijke gevolgen van externe bedreigingen, interne kwetsbaarheden en de bestaande beheersmaatregelen. Op basis daarvan adviseren wij over de stappen die u kunt nemen om uw risico's beter beheersbaar te maken. Ons advies is maatwerk. Wij passen een geïntegreerde aanpak toe met risicoadvisering, training en opleiding. Als u dat wenst, zorgen wij ook voor een passende verzekering voor de risico's die u niet zelf kunt of wilt dragen.

Veerkracht

Cyberrisicomanagement van Aon brengt samenhang in uw activiteiten op het gebied van veiligheid, risicobeheer en continuïteit. De adviezen van Aon vergroten de veerkracht van uw organisatie. Het resultaat is professioneel cyberrisicomanagement en de verantwoorde invulling van uw bestuurlijke verantwoordelijkheid op dit gebied. Dankzij Aon krijgt u bovendien een actueel overzicht van de relevante wet- en regelgeving.

Risicomanagement

Op basis van een risicoanalyse wordt een plan van aanpak gemaakt om het risicomanagement van de organisatie op het gewenste niveau te brengen.

Daarbij gaat het vooral om de volgende actiepunten.

- Aantoonbaar voldoen aan huidige en toekomstige wet- en regelgeving op het gebied van privacy, veiligheid en continuïteit.
- Versterken van bestuurlijke samenhang en borging van verantwoordelijkheden voor een goede governance.
- Identificatie en versterken van de kernprocessen van de organisatie.
- Realiseren van risicoreductie door steviger sturing op procesbewaking, systeembeheer en contractmanagement.

Crisismanagement

Met crisisplanning, training en oefeningen helpt Aon uw organisatie om zich voor te bereiden op een eventuele cybercrisis. Ook geven wij gericht advies tijdens crisissituaties en evalueren wij samen met u incidenten om hieruit lessen te kunnen trekken.

Risicofinanciering

De cyberverzekering verzekert bedrijven tegen de gevolgen van hacking, systeeminbraak, verlies van data, gegevensdiefstal en cyberaanvallen. De interesse en vraag hiernaar nemen toe. De reden hiervoor is dat traditionele verzekeringen, zoals brand-, aansprakelijkheids- en diefstalverzekeringen doorgaans onvolledige, of in het geheel geen, dekking bieden voor financieel nadeel dat kan ontstaan door cyberrisico's. Voor risico's waarvoor geen organisatorische maatregelen beschikbaar zijn, zoeken wij verzekeringsoplossingen.

> "Deze risico-identificatie was nuttig voor ons om een goed beeld te krijgen van onze cyberrisico's, en de impact daarvan. Hiermee hebben we het onderwerp intern op de agenda gekregen."
> – Manager Insurance & Treasury

Voorbeeld. Internationale expansie

Cyberrisico's beter beheersbaar maken.

Bij een bedrijf dat actief is in de sector Logistiek & Transport weet men niet voor welke cyberrisico's de onderneming gevoelig is. Het is onduidelijk of de beveiliging van de kantoorautomatisering en de procesautomatisering voldoende is voor bedreigingen van buitenaf. Ook is niet bekend hoe kwetsbaar de belangrijkste systemen en applicaties zijn in het geval van een calamiteit.

92%

"92% van alle incidenten die wij de afgelopen 10 jaar hebben gezien, kunnen worden beschreven aan de hand van slechts 9 basale patronen". Bron: Data Breach Investigations Report 2014 – Verizon

Maatregelen

Internationale expansie is de reden om met Aon contact op te nemen. De directie wil de cyberrisico's inventariseren. De contractuele verplichtingen behorend bij de expansie zijn de aanleiding om na te denken over beheersmaatregelen. Aon inventariseert eerst de risico's. Daarna adviseren wij over de mogelijkheden om de cyberrisico's beter beheersbaar te maken. Ook adviseren wij over maatregelen in het geval zich calamiteiten voordoen.

Dekking derden

Omdat het bedrijf regelmatig gebruik maakt van leveranciers en inhuurpersoneel, is de dekking voor derden een belangrijke randvoorwaarde. De gevolgschade bij uitbesteding is ook inbegrepen bij de verzekering.

Verzekering

Tenslotte ontwikkelen wij ook op maat een verzekering waarmee de belangrijkste cyberrisico's worden afgedekt. De gezochte dekking heeft zowel betrekking op de mogelijke aansprakelijkheidsrisico's als op de eigen kosten waarmee de organisatie te maken kan krijgen bij een calamiteit.

"Binnen onze organisatie gebeurde al genoeg – maar toch had niemand het totaalplaatje. De betrokkenheid van onze directie heeft de bewustwording en onderlinge samenhang ook sterk verbeterd."
– Hoofd Risk & Compliance

Inzicht in de financiële impact van cyberrisico's

Wilt u weten aan welke cyberrisico's uw organisatie blootstaat? En wilt u weten hoe u zich tegen deze risico's kunt indekken? Voor u naar verzekeringsoplossingen zoekt, is het belangrijk om eerst te analyseren wat u kunt doen om deze risico's beheersbaar te maken.

Cyber Solutions Group

Aon helpt bij het inventariseren van de cyberrisico's en geeft inzicht in de financiële impact van deze risico's. Ook adviseren wij u over effectieve maatregelen. Voor risico's die u niet zelf wilt óf kunt dragen, helpen wij u ook bij het vinden van een passende verzekering. Onze Cyber Solutions Group is gespecialiseerd in cyberrisicomanagement en adviseert al ruim tien jaar op het gebied van cyberrisico's.

Wat Aon voor u doet

- Identificeren van cyberrisico's.
- Inzichtelijk maken van de financiële impact van cyberrisico's.
- Adviseren over beheersing en bestrijding van cyberrisico's.
- Trainen en opleiden van medewerkers.
- Goed verzekeren tegen de gevolgen van cyberrisico's.

Meer weten?

Heeft u vragen over cyberrisico's? Wilt u weten wat Aon voor uw organisatie kan doen? Neem dan contact op met Maarten van Wieren.

Maarten de Jonge

t +31 (0)6 12 96 18 07

e maarten.de.jonge@aon.nl

i www.aon.nl/cyber

Cyber Solutions Group

Aon helpt bij het inventariseren van de cyberrisico's en geeft inzicht in de financiële impact van deze risico's. Ook adviseren wij u over effectieve maatregelen. Voor risico's die u niet zelf wilt óf kunt dragen, helpen wij u ook bij het vinden van een passende verzekering. Onze Cyber Solutions Group is gespecialiseerd in cyberrisicomanagement en adviseert al ruim tien jaar op het gebied van cyberrisico's.

Over Aon

Aon plc, genoteerd aan de effectenbeurs van New York (NYSE:AON), is een toonaangevende wereldwijde adviseur op het gebied van risico-management, makelaar van (her)verzekeringen en biedt HR-oplossingen en outsourcing services. Onze organisatie heeft wereldwijd meer dan 72.000 medewerkers in ruim 120 landen en heeft maar een doel: het innovatief ondersteunen van klanten op het gebied van risico's en mensen.
We empower results: wij delen onze kennis en data, zodat klanten zich kunnen blijven bezighouden met succesvol ondernemen.
In Nederland heeft Aon negen vestigingen met 1.660 medewerkers. Aon maakt deel uit van Aon plc in Londen, Verenigd Koninkrijk.

Ga naar **www.aon.nl** voor meer informatie over Aon en naar **www.aon.com/manchesterunited** om meer te lezen over het wereldwijde partnership met Manchester United.

www.aon.nl

1023-04-V6

Risk. Reinsurance. Human Resources.

Empower Results®